

Gongst illa at fáa fólk at sløkkja eld

Í summum bygðum í Suðuroynni er at kalla ómøguligt at fáa fólk at manna sløkkiliðið. Og kommunurnar hava ikki ráð at senda teir, sum eru, á skeið, at læra at sløkkja eld

ÁKI BERTHOLDSEN

Fyri kortum kom eldur í eini hús í Hvalba.

Ein einstakur sløkkiliðsmaður er í Hvalba - men hann var í Havn eitt ørindi.

Hvalbingar sum komu til, gjørdu klárt at oysa vatn á.

Men av tilvild var ein sløkkiliðsmaður av Tvøroyri staddur í Hvalba í arbeiðsferðum.

Og hann fekk tosa teir frá

Nógva staðir í Suðuroynni eru tey illa fyrri, skuldi eldur komið í. Í Hvalba og í Snadvík er vónleyst at fáa fólk at manna sløkkiliðið og sløkkiliðsmennir á Tvøroyri sleppa ikki á skeið at læra seg at sløkkja. Fyri kortum kom eldur í eini hús í Hvalba og tá kundu tey, sum komu at hjálpa, gjørt skaðan verri, hóast tey sjálvandi meintu tað væl

at oysa vatn á, tí sum um-støðurnar vóru, hevði tað gjørt nógvr størri skaða enn gagn.

Fleiri sløkkiliðsmenn komu síðani av Tvøroyri og

finngu skjótt sløkt.

Skaðin var lítill og ongin...

Vónleyst at fáa fólk

Hetta er ein talandi mynd av, hvussu ring stöðan er í

norðara parti í Suðuroy, tá ið tað kemur til sløkkiliðs-arbeiði.

Áki Dimon á Tvøroyri, sum er brandmeistari í Tvøroyri- og Hvalbar

Kommunu, sigur, at tað er sera trupult at fáa fólk at manna sløkkiliðini.

Í Tvøroyri kommunu eru í Óravík, Tvøroyri og Frøðba.

Í Hvalbar Kommununi eru Hvalba og Sandvík.

Áki Dimon sigur, at serliga í Hvalbar Kommununi hevur verið sera trupult at fáa fólk, hóast søkt er fleiri ferðir eftir fólk.

Tað hava verið fyra mans í sløkkiliðnum í Hvalba, sum allir høvdu verið á roykkavarskeiði.

Men nú er bara ein eftir, tí allir hinir, triggir eru farnir til skips o.s.fr.

Men har verður framvegis roynt at fáa sløkkiliðsmenn.

Brandmeistarinn sigur, at tað skulu helst verða einir fyra mans í sløkkiliðnum í Hvalba.

Á Tvøroyri hevur eisini verið trupult at fáa fólk fyrri teir, sum eru farnir at eldast, ella eru farnir.

Men har hevur tað eydnast at fáa fyra nýggjar mans, so har er stöðan ikki so vánalig.

Sleppa ikki á skeið

Men Áki Dimon sigur, at manningartrupulleikin er ikki tað einasta, tey hava at dragast við.

Eitt er at hava fólk. Eitt annað er at læra teir, hvussu teir skulu bera seg at, tá ið

eldur kemur í.

– Og tað vísir seg, at vera sera trupult at fáa figging til at senda sløkkiliðsmennin á skeið. Og hetta heldur brandmeistarinn er ein sera stórir trupulleiki.

Áki Dimon sigur, at teir fyra, nýggju menninir á Tvøroyri eru ikki sløppir á skeið, og útlitini fyrri at teir sleppa á skeið, eru smá.

Hann sigur, at tað er kommunan, sum eigur at betala skeiðið.

Men kommunan sigur bært út, at hon hevur ikki ráð.

Tí verða nú aðrir útvegir royndir. M.a. at fáa tryggingina at betala fyrri skeiðini.

Tað heldur hann hevði ikki verið órimligt, tí tryggingin er tann einasta, sum fær nakað sum helst burtúr, at eldur verður sløktur.

Áður er tosað við landsstýrið um trupulleikan, men har er onki hent.

Annars heldur hann, at tað er nógvr fyrri, at vit hava ein brandskúla norðuri við Áir, sum vit ikki hava ráð at brúka.

Og hann saknar eina avgerð um, hvør hevur ábyrgdina av, tá ið kommunan ikki megnar tað.

At verða sløkkiliðsmaður er sjálvboðið, men teir fáa tímaløn tað tíðina, teir eru til arbeiðis og á skeiði.

Hetta er ikki nóg gott

– Eg eri fullkomiliga samdur í, at hetta er ein trupulleiki. Men um tað er beinleiðis lógarfusk, fáa vit ikki at vita fyrr enn seinni

ÁKI BERTHOLDSEN

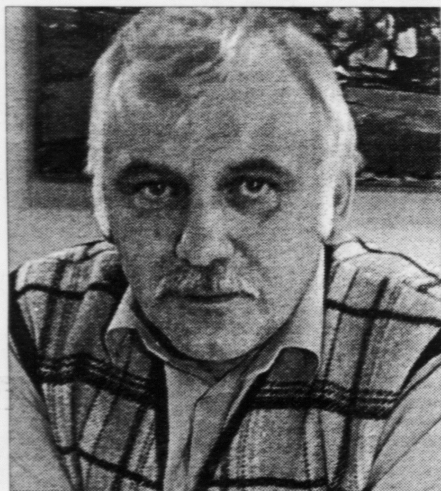
– Eg eri púra samdur um, at hetta er ein trupulleiki. Ja, veruleikin er, at hetta er ein afturvendandi trupulleiki hvørt einasta ár.

Suni Jacobsen, formaður í figgjarnevndini er púra samdur við Jóhannes Eidesgaard, formanni Javnaðarflokksins í atfinningum hansara um, at summi av teimum mállum, sum vórðu samtykt í tinginum nú beint fyrri árskiftið, hava ikki fingið so neyva, politiska viðgerð, sum tey áttu at fingið.

Men um tað er beinleiðis lógarfusk, sum Jóhannes Eidesgaard hevur málborið seg, vil formaðurin í figgjarnevndini ikki svølgja úttan víðari.

Tað fer ikki at vísa seg fyrrrenn seinni.

Jóhannes Eidesgaard hevur verið so misnøgur við tað politisku viðgerðina, at hann ætlaði at skrivað lögtingsformanninum bræv, har ætlanin var at spyrja, um

hetta var tað, lögtingsformaðurin meinti við orðini í tingskipanini um „vælskipað“ og „væl úr hondum greitt tingsarbeiði“.

Eini viðmerking til Sosialin hevur lögtingsformaðurin sagt, at hann hevur bara ábyrgdina av arbeiðnum í sjálvum tingsalinum, og tað hevur verið eftir bókini, úttan í einum føri, tá ið lögtingið samtykti at víkja frá eini tíðarfreist.

Men hvussu arbeiðið varð skipað í nevndunum, høvdu teir ymsu nevndarformennir ábyrgdina av.

Gamalt trupulleiki

Nú um nýggjárslétið var tað figgjarnevndin, sum hevði tær flestu viðgerðirnar.

Og formaðurin í figgjarnevndini viðgongur, at talan er um ein trupulleika, tí tíðin er ikki nóg góð at viðgerða málini.

Hetta er serliga ein trupulleiki hjá andstøðuni, tí sum er fær hon ikki høvi at seta seg nóg nágreiniliga inn í málinum, sigur Suni Jacobsen.

– Og eg skilji væl, at tingmenn úr andstøðuni eru misnøgdir við tað politiska

arbeiði.

Hjá tingfólkum úr samgonguni er trupulleikin ikki so stórir, tí samgongan hevur mangan tug og tannlað mál ígjøgnum, áðrenn tey koma á ting, so vit kenna málini.

– Men tað er ikki rætt, at andstøðan ikki eisini fær stundir at seta seg nágreiniliga inn í málini.

Hann sigur, at tað er ein afturvendandi trupulleiki tvær ferðir um arbeiði, at tingfólk verða druknað í arbeiði.

Tað er tí, at í hvørjum desember mánaða dýkir

– Tað vísur seg at vera ringt at gera nakað, úttan at tað skal vera í síðstu løtu. Hetta er ikki nóg gott og átti at verið broytt, heldur Suni Jacobsen

landsstýrið mál í tingið, sum skulu setast í gildi tann 1. januar.

– Og hvønn mars mánaða dýkir landsstýrið somuleiðis mál niðan í tingið í síðsta freist at leggja mál fyrri í tingsetuni er 15. mars.

Suni Jacobsen sigur, at tað lagna er, at hóast vit eru varug við trupulleikan, og lova bót og bata hvørja ferð, endurtekur søgan seg hvørja ferð. Tað vísur seg at vera tungt at fáa nakað gjørt, úttan í seinastu løtu.

Hann sigur, at sjálvur hevur hann mangan átalad

hetta, men at tað rínr ikki við.

Hann átaladi tað m.a. í sambandi við álitid um figgjarlóg. Og hann fanst at tí í desember í 1996, tá ið bruttuskattskipanin kom.

Formaðurin í figgjarnevndini sigur, at hann er púra samdur við tingformannin sum kundi hugsa sær, at evstamark varð sett fyrri, nær uppskot, sum skul u í gildi 1. januar, kunnu leggjast fyrri tingið.

Hann sigur, at hann hevur eisini umrøtt møguleikan at seta fleiri nevndir enn tær, sum eru nevndir í tingskipanini.

Tingskipanin hevur ein ventil, sum gevur rúmd fyrri, at aðrar nevndir verða skipaðar.

Men Lögtingsformaðurin er komin til ta niðurstøðu, at talan er bara um heilt serligar nevndir. So tað ber t.d. ikki til at gera eina serliga skattanevnd, sigur formaðurin í figgjarnevndini.

Er tað rætt at seta lógir í gildi, sum ikki eru nóg væl viðgjørdar?

– Tað er ein meting. Eg eru nú heldur ikki samdur við Jóhannes Eidesgaard, at talan er um so nógvr mál, sum hava fingið so út av lagi vánaliga viðgerð.

Men tað er rætt, at málini eru ikki viðgjørt í smálutum, og tað skulu tey helst.

Hóast málini eru mong, eru nøkur teirra vælkend og væl kannað. T.d. var okkurt málið lagt fram í fjór, úttan at tað eydnaði at gera tey liðug, so tey máttu leggjast framaftur nú.

Og hann heldur ikki, at tað er so ónatúrlig teknikkur í málinum um skatta-

lætta til sjófólk.

Men nú er tað serliga broytingarnar í mv, sum funnist varð at?

– Ja, men heldur ikki hetta er nýtt, tí tað stendur í samgonguskjalinum. Nakað annað er so tað, at Toll & Skattstovan er ikki fegin um undtøk í mv skipanini.

– Men heldur ikki tað er nakað nýtt. Tað vóru teir eisini, tá ið sjóklæðir sluppu undan mv. Nú er so eitt sindur komið afturat.

Suni Jacobsen heldur eisini, at tað er eitt mark fyrri, hvussu tey kunnu viðgerða mál. Hann heldur ikki, at longdin á viðgerðini er tað sama sum dygd.

– Bruttoskattskipanin fekk ikki drúga viðgerð, men eg veit onki um, at hon ikki riggar, og eg havi onki høyrð til atfinningar ímóti henni.

Jóhannes Eidesgaard finst at, at broytingarnar í mv skipanini fingur yvirhøvur onga viðgerð?

– Tað er ikki rætt. Í tí sambandinum gjørdi eg greitt, at fekk eg meiriluta fyrri málinum, vórðu tey avgreitt.

Suni Jacobsen sigur, at hann hevði bødent landsstýrismanninum til fundar og bað hann hava tey neyðugu embætisfólkini við, so vit fingur umrøtt øll tey sjei málini, sum vóru til viðgerðar. Og tað gjørdur vit.

Vit umrøddu tey eitt fyrri eitt ein seinnaferð leygardag. Men tað er greitt, at tað var ikki ein viðgerð, sum fór í smálutir og tað var ikk iein viðgerð, sum hon átti at verið. Men at ongin viðgerð var, er ikki rætt, sigur Suni Jacobsen.